

Izhaja vsak torek, četrtak in sobota. — Cena: Za celo leto 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posamezna številka stane 1 krono. Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po pošti nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravljanje se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strassmejerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 80 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mm, za reklamne novice med tekatom 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Bovor dr. Ribarja, predsednika ustavotvorne skupštine.

Takoj po izvolitvi za predsednika ustavotvorne skupštine je dr. Ribar spregovoril sledeče: Gospodje narodni poslanci! Ponosen sem, da zavzemam mesto predsednika konstituyente. Uverjen sem, da morem s tega mesta naglašati veselje vsega naroda, da smo pričakali sestanek konstituyente. Prvikrat je v zgodovini našega naroda, da smo zedinjeni v eni državi izvedli na en dan volitve in se na temelju svobodnih volitev sestali v skupščini, ki naj določi ustavo naše države. Mala svobodna kraljevina Srbija je bila ona sila, ki je potegovala k sebi tlačene v nesvobodnih krajih. Vsi veliki naši narodni pokreti so imeli ali svoj začetek, ali svojo moralno ali materialno podporo v svobodni narodni državi kraljevine Srbije. Ilirizem, Stroßmayerjevo jugoslovenstvo in ideja narodnega edinstva so pripravljali pot našemu narodnemu zedinjenju, ker so vsi verovali v to, objavljeno nalogo našega Piemonta. Z junaki deli naše srbske vojske (živele vojske! vsi poslanci vstanejo s svojih sedežev) naših jugoslovanskih dobrovoljcev in pod vodstvom zvišenega vladarja našega kralja in Nj. Vis. regenta ter s pomočjo naših zaveznikov so izpolnjene naše stoletne sanje, ustvarjena je naša država SHS.

Naloga te skupščine, torej naša naloga, je, da tej državi damo ustavo, s katero bo deklarirana naša država in narodno edinstvo ter fiksiran in garantiran princip svobode in državljanskih pravic državljanov. Eno največjih del zgodovine naše države bo delo v skupščini. Naša dolžnost je, da čimprej sprejmemo ustavo in poizkusimo konsolidacijo države in da tako popolnoma zadostimo pozivu, zaradi katerega so nas pozvali naši volilci semkaj, da izpolnimo nade naših osvoboditeljev. Na naše delo bo budno pazil naš narod, kateremu moramo čimprej položiti račune. Ako tudi smo razdeljeni v stranke, moramo pri tem delu znati pozabiti na strankarske interese ter vedno imeti pred

oči državo in narod. Z ustavo in zakoni, ki so z njo v organski zvezi, bomo uvrstili edinstvo, naši neprijatelji pa bodo videli v nas konsolidirano državo, sposobno za napredek. Neprijatelji se bodo uverili, da smo mi Srbi, Hrvati in Slovenci ne samo en narod, temveč da znamo tudi delati za svojo državo in sami določiti svojo bodočnost.

Naša država bo tudi nadalje ostala važen faktor v mednarodnem življenju. Porokinja miru in braniteljica civilizacije v Evropi. Dokler smo bili razcepljeni in nezedinjeni, so bila na Balkanu vulkanska tla. Evropa balkanskega vprašanja ni znala in ni hotela rešiti pravično za nas, mi pa smo ga rešili koristno ne samo za nas, marveč tudi za napredek človeštva. Morala je priti svetovna vojna, da so se uresničile naše zahteve, da se je ustvarilo naše zedinjenje in naša država. S tem je balkansko vprašanje odstavljeno z dnevnega reda Evrope. Sklenili smo zvezo s Češkoslovaško. Onemogočili smo restavracijo sile, ki je netila nemir v Evropi in ki je bila neprijateljica civilizacije, raznetila veliko vojno in z uničenjem Srbije hotela pokopati naše zedinjenje. Ta sila je za vedno zlomljena, ker bo naša konsolidirana država budno vršila svoje naloge.

Naša država bo kot taka mogla z uspehom voditi račun o neosvobojenih krajih. Svojo silo pa bomo mogli posvetiti neosvobojenim bratom samo tedaj, ako hitro izvršimo posle v skupščini, ako hitro konsolidiramo državo. S sprejemom ustave in z njo zvezanih zakonov bo začelo novo delo v državi, ter se bomo oprostili starih zakorov, s katerimi so nekdanji vladali mimo nas in proti nam. Svojo dolžnost moramo izpolniti častno, kakor je naša vojska častno izpolnila svojo. (Burno ploskanje).

Kot predsednik te skupščine se zavadam vse teže odgovornosti. Ko prevzamem to dolžnost, obetam, da jo bom spoľnjeval vestno in nepristransko porabljal poslovnik. Zahvaljujem se za izkazano zaupanje ter iskreno prosim, da me v težkem delu podpirate, da čimprej sprejmemo ustavo za našo državo.

Dogodki v Beogradu.

Posvetovanje demokratov in radikalcev. — Upanje na skorajšnjo sestavo nove vlade. — Pašič za sodelovanje vseh strank. — Protič odloži mandat? — Muslimani se odločijo 28. t. m.

Beograd, 26. dec. Prvi sestanek delegatov radikalne in demokratske stranke je bil včeraj in je trajal tri ure. Veliko upanja je, da bo v nekoliko dneh sestavljena nova vlada. Pašič je govoril o težkem notranjem in zunanjem položaju ter povdaril, da bi bila velika napaka, če bi premalo pažnjo posvečali nevarnosti, ki preti naši državi vsled notranjega položaja sosednih držav. V vprašanju o uredbi države je treba sporazuma z vsemi strankami in vsem omogočiti sodelovanje. Novi poslovnik treba sestaviti tako, da bodo vse skupine zadovoljne. Demokratiški delegati soglašajo, da treba spremembe v poslovniku, vendar pa naj voditelj strank točno izjavi, kakšne spremembe žele. Glede prisega so demokrati mnenja, da je potrebna. Nova vlada naj določi program dela, naj reši ustavno vprašanje in vprašanje agrarne reforme. Pašič izjavlja, da želi čim največje število strank. Demokrati zahtevajo, naj Pašič pozove zemljoradniško stranko, da sodeluje v skupni vladi.

Beograd 26. dec. Protič odloži mandat, če se ne spremeni čl. 8 poslovnika, ki pravi, da poslanci, ki ne prisežejo, ne morejo izvrševati poslanstva. Demokratiški klub je sklenil, da vztraja pri zahtevi po prisegi poslancev. Radikalni klub je prepustil Pašiču vodstvo nadaljnjih pogajanj.

Beograd 26. dec. Voditelji klubov danes niso imeli nobenih posvetovanj. Delo za sestavo vlade pa ni zastalo. Pašič je včeraj predsednika zemljoradniškega kluba Lažiča posetil in ga skušal pregovoriti, da stranka vstopi v vlado. Lažič ni izjavil ne »da« ne »ne« in je le dejal, da klub še ni definitivno sklepal, sedaj pa ne more, ker so člani na počitnicah. Gotovo je, da bo stranka pomagala vladi pri ustavi.

Beograd, 26. dec. Jugoslovanski muslimanski klub se še ni odločno izjavil za vstop v vlado. Za 28. tm. je sklican sestanek muslimanske stranke v Sarajevu. V Beogradu se računa kot z gotovim dejstvom, da muslimanska stranka stopi v vlado.

Beograd, 26. dec. Dozdaj še ni nobenih jasnih znakov, kakšna bo nova vlada. Vprašanje, katera ministrska mesta bodo zasedle posamezne stranke, katera stranke bodo sodelovale in vprašanje glede oseb še ni rešeno. Demokrati in radikalci so izrazili željo, da se pogajanja čim prej končajo. Dobili bodo menda radikalci in demokrati po 6 muslimani 2 portfelja, ostale portfelje si razdele klerikalci, zajedničarji in event. Radičevci. Velika težkoča je v vprašanju ministrstva za notranje zadeve, ki ga zahtevajo radikalci.

Beograd, 26. dec. Odseki klubov za revidiranje poslovnika so končali delo. Voditelji strank so pripravljani na sporazum. V torek zjutraj se vrši tozadevni sestanek. Vprašanje redakcije načrta ustave se je za nekaj časa odgodilo.

Stavka rudarjev v Sloveniji.

Ljubljana, 26. dec. Vedno bolj se zgostujejo vesti, da se pripravlja simpatijska stavka železničarjev cele Jugoslavije. Zato je prispel danes semkaj minister dr. Kukovec, da se v direktnem stiku z vsemi odločujočimi činitelji uveri o položaju glede stavke. Vršila se je konferenca zastopnikov vladnih in rudarsko-strokovnih krogov ter družbe. Zastopnik družbe je ponovno izjavil, da je zvišanje mezd brez zvišanja cen premoga nemogoče, dočim na drugi strani v dobro poučenih krogih vlada deloma nasprotno prepričanje. Družba je mnenja, da se bo stavka tekom 14 dni zlomila sama od sebe. Ker ima stavka predvsem politično ozadje in hočejo z njo komunisti

ponovno poskusiti svojo moč, vlada v krogih družbe in v nekaterih drugih krogih mnenje, naj se pusti stvari prosti tek. Za torek 28. tm. je v smislu sklepa današnje konference poklican sestanek zastopnikov družbe in stavkovnega vodstva k ponovnim pogajanjem. Trdi se, da je premogovih zalog za delj časa v zadostni množini na razpolago.

Ljubljana, 21. dec. Socialno-demokratska organizacija je potom pogajanj brez stavke dosegla za rudarje v Lešah pri Prevaljah 50%no, za rudarje v Velenju in Zabukovci pa 40%no zvišanje plač ter razne ugodnosti v aprovizaciji.

D'Annunzio v boju proti Italiji.

Bakar, 26. dec. Po vesteh iz Sušaka se je razvil boj med redno italijansko vojsko in d'Annunzijevimi četami. Arditii so razstrelili most med Sušakom in Reko. Na sušaki strani je poškodovanih mnogo hiš. Ves čas se čuje močno streljanje.

Bakar, 26. dec. Po vesteh iz Sv. Kuzme je tam pristal reški avijatik in krožil nad Bakrom.

Reka, 26. dec. D'Annunzio je vsem poveljnikom ladij v reški luki izdal nalog, da nihče ne sme brez dovoljenja s parnikom iz luke.

Bakar, 26. dec. Begunci, ki so se rešili na jugoslovansko stran blokadne črte, pripovedujejo, da je reško prebivalstvo razburjeno; vendar pa pričakuje dogodke v prepričanju, da blokada ne more dolgo trajati, ker d'Annunziju ne bo mogoče preskrbovati mesta z živili. Mesto so zapustili

skoro sami tujci, ki niso upali ostati iz strahu, da bi moglo priti do izgrediv in pokoljev.

Reka, 26. dec. Rektor za narodno obrano je izdal nalog vsem tujcem, ki niso pripadniki Reke, da tekom 3 dni zapuste Reko. S tem hočejo čim najbolj znižati število prebivalstva, ki ga treba prehraniti. Vsi javni lokali morajo biti ob 10. uri zvečer zaprti.

General Caviglia je zaukazal zasesti sprednje postojanke krog Reke.

Trst, 26. dec. Vsled dogodkov zadnjih dni je general Caviglia v petek odredil, da se zasedejo sprednje postojanke krog Reke. To se je včeraj in danes izvršilo. Ker so se legionarji uprli, je prišlo do boja, v katerem so imele Caviglijeve čete 5 mrtvih in več ranjenih.

Politične vesti.

Znamenit dogodek v politični zgodovini naše države je bila seja ustavotvorne skupščine minolo sredo. Že so hoteli razni separatistični in protidržavni elementi doseči onemogočenje parlamentarnega dela. Sunek demokratske stranke, ki je zahtevala takojšnjo položitev prisega in volitev predsedstva, je tem elementom prekrizal račune. Protičeve spletke so se razsule, Korošec in Drinkovič sta odletela, reakcionarni blok, ki ga je koval Protič, je bil razbit in na plan je stopila velika monarhistična večina krog 280 poslancev. To je obenem večina za narodno edinstvo, večina proti plemenskim stremljenjem.

Republikanci in monarhisti v klerikalni stranki so si še naprej v laseh. V »Straži« je napisal mariborski profesor bogoslovja dr. Fr. Kovačič članek »Na to pot ne gremo!«, edini iz poštenega in odkritosrčnega prepričanja prihajajoči članek, kar smo jih doslej o tem vprašanju čitali v klerikalnih listih. Očita republikanskemu »Večernemu listu« slepoto in gluhosto, in imenuje njegovo pisanje »strastni izbruh revolverskega lista«. »Slovenec« očita, da »skuša s filozofičnimi refleksijami o »večnoveljavnih načelih« preslepiti njegovo gojoto« in da »končno pravi, da je postranska stvar republikanska ali monarhistična oblika«. Upravičeno vprašuje dr. Kovačič, zakaj potem po postranski stvar vlačijo v ospredje in podajejo s tem novega netiva v že itak napet položaj v državi. V živih besedah nato slika, kako daleč bi pri nas prišlo, če bi se n. pr. danes uveljavila pri nas republika. Kakor zrelo jabolko bi padla v žrelo naših sovražnih sosedov. In Habsburžani iz svojega švicarskega gnezda že komaj čakajo, kdaj bo hruška zrela. Gonjo ljubljanskih klerikalnih listov »za neko megleno republiko« imenuje dr. Kovačič »negacijo lastne države«. Očita ljubljanskim klerikalcem, da »vedoma ali nevedoma stoje v službi sovragov sloboke našega naroda.« »Na to pot« —

pravi dalje — »vam ne bomo šli in ne boste nas slepili s frazami o večnoveljavnih zakonih. Po našem prepričanju jih potrebujemo v sedajnem splošnem in moralnem razsulu drugod, ne pa da pod njihovim plaščem rujemo zoper lastno državo, podžigamo strasti in povečujemo notranje boje in tako pripravljamo pot tujcu, da nas zopet zaslužni. Dvigamo slovesen protest zoper to, da se v imenu krščanstva in katolicizma ruje zoper državo.« »Večernemu listu« očita »revolversko demagoštvo«, separatizem (t. j. klerikalnim kolovodjem) »pomanjkanje državotvornega čuta in robsko službovanje tujstvu«. Končno pravi: »Klika brezvestnih demagogov nam ne bo diktirala, kaj je krščansko, in ne bomo dopustili, da se pod krinko krščanstva razdira naša država in pripravlja novo robstvo pod tujčevu peto. Na pot grobokopov naše države ne gremo!« — Na te iz globokega poštenega prepričanja prihajajoče besede je »Večerni list« napisal zopet klobasarijo brez nog in glave, »Slovenec« pa je zaigral vlogo »hofrata« in se hinavsko solzi nad bojem v lastnih vrstah. — Beležimo vse to samo kot kronisti.

Iz Korotana.

V Prevaljah se je ustanovil nov davčni urad za vzhodni del pliberškega in jugovzhodni šentpavelskega okraja. Podrejen je davčnemu oblastvu v Slov. Gradcu.

Preganjanje Slovencev na Koroškem, ki so glasovali za Jugoslavijo, zavzema glasom soglasnih poročil iz raznih krajev dežele vedno grše oblike. Zbesnela nemška sodrga napade vsakega, ki je ohranil svoj narodni čut. Nemško časopisje hujska proti vsemu slovenskemu. Službe dobe le oni, ki imajo priporočilo od »Heimatsdiensta«. Hiše ljudi, ki so zavedni Slovenci, se požigajo. Tako je predzadnja sobota ponoči v Svetnivasi bil že četrti požar po plebiscitu v Rožu. Nemci so zažgali kmetijo »pri Preglju«, ki je pogorela do tal. Stala je

blizu prostora, kjer je imela zlet gorrenjska sokolska župa. Tako tepta Avstrija v tla svoje lastne obljube pred plebiscitom, tako pa tepta tudi v tla vse tozadevne sklepe plebiscitne komisije — in mirovne konference. Za nas preostaja danes le še eno: represalije s strani Jugoslavije. Za vsako krivico nad koroškimi Slovenci izgon 10 Nemcev iz Jugoslavije, to bo najuspešnejše sredstvo. Celjski nemški listič bi imel tu zelo hvaležno polje za svojega obiskurnega filozofa, ki v zadnji številki razmotriva »Minderheitschutz«.

Za slovenske glasove se sedaj, ko se bližajo volitve v plebiscitnem delu Koroške za avstrijsko skupščino, zavzemajo že vse mogoče nemške stranke: nacionalsci, klerikalci, socijalisti itd. Vse pravijo naenkrat, da so Slovencem — naklonjene.

Celjske novice.

Strankin zbor priredi noč 27. dec. ob 8. uri zvečer krajevna organizacija JDS v gostilniških prostorih Narodnega doma. Poroča dr. V. Kukovec o položaju, zatem je razgovor o raznih važnih političnih vprašanjih. Člani stranke so vabljeni.

Božični prazniki so prinesli veselje mladim in starim. Nastopil je mraz, da so zamrzile ceste in — drsališča. In vse — staro in mlado — je vkljub mrazu poletelo obadva praznika ven v pristo naravo, na sveži zimski zrak, starejši na izprehode v okolici, mladina pa na drsališča, kjer je bilo vsepovsod živahno življenje in vrvenje.

Silvestrov večer, ki ga priredi tudi letos celjski Sokol v Nar. domu, bo nudil občinstvu obilo zabave in smeha. Na sporedu bo godba, pevske točke C. P. D., nastop Sokolic in Sokolov, šaljivi nastopi, kupleji ter komična opera enodejanka, izvirno domače glasbeno delo, ki bo vzbudilo obilo smeha. Kdor hoče poskusiti srečo, se mu bo nudila pri srečolovu. V novo leto nas bo pripeljala krasna alegorija; mladina bo pa s plesom lahko pričela novo leto. Kdor se hoče torej posloviti od starega leta s smehom in pričeti novo leto s smehom, pridni na Silvestrovo ob 8. uri v Nar. dom.

Društvo hišnih posestnikov v Celju opozarja svoje člane na shod, ki se vrši v četrtek ob 1/2 20. (1/2 8.) uri v hotelu pri Pošti (Rebenšek). Radi velike važnosti shoda se prosijo, da se vsi hišni posestniki sigurno udeležijo. Predsednik: Volaušek.

»Celjsko pevsko društvo«, si je na zadnjem občnem zboru dne 20. tm. izvolilo sledeči odbor: predsednik g. dr. Gvidon Sernec, podpreds. g. nadzornik Jakkel, blagajničarka ga. dr. Sernčeva, zanjik Jošt Josip, gospodar dr. Milko Hrašovec, arhivar g. Rudolf Edv., odbornika gg. Bervar Karl in Perc Stanko, pevovodja g. Ciril Pregelj, preglednika gg. Likar Josip in Blažon Jakob, zastavonoša g. Jurman Tine. — Občni zbor je bil dobro obiskan in je pokazal, da treba v Celju še dokaj dela, da se poglobi razumevanje za petje in glasbo. V prvi vrsti bi bilo želeti, da si gotovi krogi revidirajo svoje naziranje, naj bi služila celo umetnost strankarskim svrham. Upanja seveda ni veliko, da se bo strankarska zagrozenost v tem pogledu kmalu podelila in omogočila večje navdušenje za delovanje v prid naši mladi umetnosti petja in glasbe. — Želeli bi le še, da se kaj kmalu skliče še občni zbor »glasbenega društva«, ki naj nam pomore do oživljenja potrebnega orkestra.

Za dijaško kuhinjo v Celju je poslala pisarna dr. Orožna v Celju v zadevi Rajer—Uršič—Vizjak ca kaplan Munda 50 K.

DNEVNE NOVICE.

Klerikalni poštenjakoviči — poslanci so že v sredo dopoldne, še predno je bila zadnja seja konstituante pred prazniki, pobrali svoje dnevničke na podlagi poslovnika, o katerem pravijo, da je nezakonit, in so s polnimi žepi odkurili v domovino. Čudno: če gre za delo, je poslovnik nezakonit, če pa gre za denar, pa je naenkrat zakonit.

Mestni licej v Ljubljani se podzavi. Tozadevni predlog je po posredovanju poslanca dr. Žerjave minister za prosveto že potrdil.

Iz politične službe. Okr. glavar Maks Wrischer od bivšega glavarstva v Borovljah je namesto v Celje premeščen k okr. glavarstvu v Mariboru. — Okrajni komisar dr. Fr. Bratina v premeščen k civilnemu komisariatu je Murski Soboti. — Za okr. komisarje so imenovani: vladni koncipist Frid. Viher v Slov. Gradcu, Fran Vovšek v Celju, Iv. Forčesin v Ptuj.

Dopisi.

Trbovlje. Občinskima bolnicama v Trbovljah in Hrastniku se je na prošnjo županstva za dobo epidemije priznala pravica javnosti. Oskrbovalna pristojbina za osebo in dan znaša 30 K.

Vojnik. Tu dobimo s 1. jan. 1921 finančno kontrolno postajo.

Zalec. Tukajšnji veletrgovec, gosp. Vinko Vabič je daroval v nakup primernih božičnih daril revni šolski mladini osnovne in meščanske šole vsoto 4000 K, za kar mu bodi izrečena prisrčna zahvala v imenu obdarovanih. Bog plati!

Sokolstvo.

Nova sokolska knjiga. Ravno kar je izšla knjiga: dr. Ljudevit Pivko: Plezanje (I. sestav in metodika plezanja, II. vaje na plezalnih žrdeh in vrveh za vse stopnje). Knjiga stane 16 K ter se naroča pri Jugoslov. Sokolskem Savezu, Ljubljana, Narodni dom.

Darovi za Koroški dan znašajo doslej K 267.089 50, zadnji dar smo prejeli šele 11. decembra 1920. Od tega zneska smo nakazali K 60.000 — Narodnemu svetu za Koroško v Velikovicu. Ostalo svoto smo prejeli po izvršenem plebiscitu, zato nismo mogli pravočasno oddati denarja na Koroško. Iz teh darov smo pokrili stroške za pogostitev koroške dece v Ljubljani meseca septembra, zakar smo izdali K 25.256 40. Po sklepu saveznega starešinstva smo naložili preostali znesek K 181.833 10 za propagando Sokolstva v neodrešeni zemlji. Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena sokolska zahvala. Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza.

Slovenci! Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Turistika in šport.

Naše planinske postojanke so nujno potrebne izdatne podpore. Tej svrhi je namenjen čisti dobiček 2. planinskega plesa celjskega odseka sav. podružnice Slov. plan. društva, ki se vrši 15. prosinca 1921 v vseh gornjih prostorih Nar. Doma v Celju.

Športni ples. Naši mladi športasi pripravljajo za športni ples dne 5. prosinca 1921 celo vrsto presenečenj. Posebno za baletni nastop, ki ga bo plesalo 12 parov najboljših plesalcev in plesalk, vlada živahno zanimanje.

Šport. Št. 27. prinaša članke: Sistem v nogometu. Angleški in škotski nogometni sistem. Smuški šport. Olympia-Show v Londonu. Smušarska skakalnica v Bohinju. Dalje razne zanimive novosti iz športnega življenja ter slike: Sankači na bohinjskem sankališču Belvedere; Paviljon ob bohinjskem sankališču; Bohinjska Bistrica s pogledom na Rudnico, Senožeti in Triglavsko pogorje; slika z Olimpijade.

Posebne ceste za avtomobiliste na Francoskem. Vodstvo za zgradbe cest je sklenilo zidati dve cesti za motorna vozila med Parizom in Lyonom. Ena izmed njih bo samo za tovarne avtomobile, druga pa je projektirana za hitra motorna vozila. Če se bo na prava teh cest dobro obnesla, se bodo potem speljale enake ceste čez celo Francijo.

Število avtomobilov v Franciji. Leta 1899 je bilo na Francoskem samo 1664 avtomobilov. To število je naraslo leta 1900 na 2891, leta 1905 na 21.523, leta 1910 na 53.669, leta 1913 na 90.959 in v letu 1914 na 109.535. Med vojno se je pa število zopet zmanjšalo in je padlo l. 1915 na 107.286, leta 1916 na 100.989, leta 1917 na 98.534 in leta 1918 na 94.834. Te medvojne številke značijo seveda samo množino civilnih avtomob. Za leto 1919 in 1920 še ni natančnejših podatkov; vse pa kaže, da se je število avtomobilov znatno pomnožilo.

Prosveta.

Gledališče v sovjetski Rusiji. V nedavni izšli knjigi dr. L. Galina »Sowjet-Russland in der Wirklichkeit« najdemo prav zanimive podatke o ruskem gledališkem svetu. Skoro da vsa gledališča so nacionalizirana. Nekaj časa sem jih upravljajo nekateri znani kritiki (Triče, Koga) in nekoliko komunistov. Oni tvorijo upravni svet. Vsako posamezno gledališče upravlja umetniški svet, v katerem so vsi, ki so pri gledališču zaposleni. Vsa gledališča, stara in nova, delajo prav dobro. Vstopnice pa se dobe samo od — mešetarjev. Za prvo mesto v Umetniškem gledališču, ki je najboljši in ki ga Lunačarski ni nacionaliziral, se plača 700 rubljev. V Velikem gledališču v Moskvi so popoldne simfonijski koncerti Kreševičkega, zvečer pa kaka opera ali balet. V Aleksandrovem gledališču, zibelki ruske dramske umetnosti, ima repertoar isti spored kakor poprej revolucije. Predstave za navadno občinstvo se dajejo samo po dvakrat na teden. Ostale dneve so umetniki na razpolago rdeči vojski in strokovnim delavskim organizacijam. Te predstave se ne prireajo samo v glavnem mestu, ampak se sestavljajo tudi posebne družbe za fronto. Te družbe potujejo vzdolž cele fronte in dajejo predstave. Položaj igralcev ter umetnikov je v sovjetski Rusiji boljši nego oni navadnih umetnikov. Pripadajo najvišjemu družabnemu sloju in uživajo mnogo privilegijev. Honorarje dobivajo velike. Tudi znani basist Šaljapin poje pri izredno visoki vstopnini, če ne poje v koncertih delavcev-komunistov. Vendar tudi med igralce-umetnike večkrat poteka — glad. Tako piše list »Selska komun«, da danes umetniki iz mest večkrat prireajo predstave po selih, ne jemljejo pa denarja, ampak v primeri s svojo umetnostjo večjo ali manjšo količino živeža, ribe ali druge pridelke. Največji honorar za eno predstavo je pud moke (krog 40 funtov). — Ruski oder je bil vedno veren izraz razpoloženja v ruskem narodnem življenju; danes v sovjetski Rusiji igra tem večjo ulogo. Gledališče je tako urejeno, da tvori močno agitačno sredstvo za komunistične ideje in Lunačarski, ki je šef vseh gledališč kot komisar za ljudsko prosveto, posveča veliko skrb izbihi takih iger. Uspeh je seveda mal, ker dobrih takih iger — ni. O igri »Veliki komunard« je sam Lunačarski v »Izvestija« napisal kritiko, ki odreja tej igri, katera se igra ob priliki velikih svečanosti, vsako scensko in književno vrednost. Tako je, če se umetnost namenoma stavi v službo politike!

Narodno gospodarstvo. Socijalna politika. Pravila o tari.

(Konec.)

Člen 22.

Slama, mahovina, seno, papirni odrezki, strugotine, ki služijo v notrajnosti zunanjih zavojev v varstvo blaga, se ne bode računalo v neto-težo blaga o priliki ugotovljenja neto-teže z merjenjem, ampak se jih bode računalo v težo zunanjih zavojev (v čl. 7 teh pravil).

Predmeti, ki služijo samo v varstvo blaga v prevoznih sredstvih, kakor so to povprečne deske in druga sredstva, ki niso z blagom spojena: azure, slamnjače, deske, slama itd., ki pa služijo samo za pokrivanje, razprostiranje po podu ali stenah prevoznih sredstev, ali za ločitev posameznih predmetov, se bodo carinili pri uvozu po kakovosti in ločeno od blaga, kolikor bi se ne smatrali kot oprema prevoznih sredstev, v katerem slučaju se bode z njimi postopalo kakor s tem sredstvi.

Led, ki se dodaje blagu zaradi njega ohranitve, mora se vedno pred carinjenjem odločiti od blaga, tudi če se to carini po bruto-teži.

Člen 23.

Carinarne bodo dolžne, da upoštevajo naslednje zahteve deklaranta:

a) Da se jim zacarinijo zajedno z blagom one običajne znotrajne zavoje, ki ne spadajo v neto-težo blaga.

b) Da se jim blago, ki se uvozi v neobičajnih zunanjih zavojih, ki se zacarinijo posebej, ocarinijo zajedno z zavojem, če je stopnja za blago višja kakor carina za zavoj.

c) Ako je carinska stopnja za zavoj višja, kakor carina za blago, da se začarini blago z zavojem po stavku za zavoj.

Člen 24.

Kadar se blago, ki se carini po bruto-teži, uvozi nezavito ali zavito v prometu neobičajnih zavojev (v čl. 11), se bode dodalo čisti teži blaga težo navedenega načina zavoja, in se bo tako dodana teža vzela za podlago carinjenja. Ta dodatek se vrši na ta način, da se lastni teži blaga doda največji odstotek tare, ki je v uredbi o tari predpisan za dotično vrsto zavoja, v katerem se tako blago običajno uvozi (v čl. 26).

Kadar se pa enostavno blago, ki se carini po bruto-teži, uvozi v nepopolnem zavoju, se bode postopalo po čl. 12 teh pravil in doplačalo dodatek 10 od sto.

Pri blagu, ki pride nezavito po pravilu in pri katerem tara ni predpisana (razsuto in golo blago) se vrši carinjenje po lastni teži brez kakega dodatka tare (v čl. 1, les, kamenje itd.).

Ravnatoko se pri carinjenju tekočim, v kolikor se uvažajo v neobičajnih zavojih, težje tekočine dodaje teža običajnih zavojev (v čl. 13 teh pravil).

Člen 25.

Pri tekočinah, ki se carinijo po bruto-teži, a dojdejo v posebnih transportnih vozih — cisternah — ali sličnih prenosnih sredstvih, se bode dodalo lastni teži tekočin 17 kg na vsaki 100 kg ožr. l. trov.

Člen 26.

Ako se v enem predmetu — priznanem zavoju (v čl. 15) uvozi več blaga iz raznih tarifnih postavk, ki se vse (sicer čl. 18 toč. 1) carinijo po bruto-teži, se bode dodala teža zavoja onemu blagu, katerega je največ. Ako je tako blago v enakih težih — kolčih —, tedaj se bode teža tare enakomerno razdelila na vsako vrsto blaga, vse to brez ozra na visokost carinske stopnje, po kateri se dotično blago carini (v čl. 24).

Člen 27.

Od semena brez razlike, v zavojih za prodajo na drobno, se plača še 50 d.n. od 100 kg poleg predpisane carine, zajedno z zavojem (pripomba pri št. 33 obč. car. tar.).

Po pripombi k št. 86 obč. car. tarite, se plača na ribe v sodih in zavojih lažjih od 25 kg, še dopolnilne carine 10% po carinski stopnji. Na ribe v vrečah in korbah, brez ozra na težo, se plača na ime dopolnilne carine še 30%.

Po pripombi k št. 104 obč. car. tar. se plača od olja v steklenicah, kangljah in drugih posodah, lažjih kakor 25 kg še 20 d.n. od 100 kg poleg predpisane carine.

Po pripombi k št. 243 obč. car. tar. se plača na barve v pločevinastih skatljah, posodi in drugih zavojih, določenih za prodajo na drobno, brez razlike, še 20 d.narjev od 100 kg poleg redne carine (razp's o br. 18100 od 26. avg. 1906).

Po pripombi po št. 2 9 se plača od semleth dišav še 10% poleg carine. Pomen te pripombe leži v tem, da se določena carina na dišave iz te številke poveča za 10%, če so dišave semlete in stolčene. Besede »s težo zavoja« se nanašajo samo na neposredne zavoje, ki se po pravilih o tarifi carinijo zajedno z blagom, v nobenem slučaju pa se ne morejo nanašati tudi na zunanje zavoje, ki so priznani za odbijanje tare, ker se za blago v takih zavojih, če se plača carina čez 10 din., mora priznati carinjenje po neto-teži, v smislu čl. 3 zak. o obč. car. tar.

Po tem se bode 10% iz pripombe pri št. 29 tarife računalo pri carini, določenih s tarifom za dotično dišavo, a plačevalo se ne bode samo po čisti teži dišave, ampak po teži dišave skupno z njenim neposrednim zavojem (razp's C br. 3984 od 11. marca 1910).

Člen 28.

Vse sprednje odredbe veljajo za uvozno carinjenje. Za ostali promet veljajo te naredbe v tolko, v kolikor miso predpisane izjeme.

Člen 29.

Za ugotovitev teže za carinjenje se dopušča delno poskusno merjenje samo za blago, kojega komadi so po obsegu, teži in materijalu jednaki in istovetni.

Pri izvoznem blagu, od katerega se plača carina, je vedno dopuščeno delno merjenje.

Predpis tega člena se bode porabljalo samo pri onem blagu, pri katerem ni nobenega vzroka za sum. Ta predpis se ne nanaša na drva in gorivo, deske in drugo

leseno gradivo, ki se mora prvo iz števila in ladij iztovoriti in potem premeriti, ravno tako pa tudi gradivo iz vagonov, ki je prijavljeno za carjenje po kubičnih metrih (razpis C br. 124 od 26. marca 1911).

Clen 30.

Pod jednostavnim oziroma enostavnim blagom, ali blagom iz ene tarifne številke v smislu teh pravil se bode smatralo samo ono, od katerega se mora poleg tega, da pripada pod isto tarifno številko in postavko, plačati še eno in isto carinsko postavko.

Potem se bodo tkanine, železno in drugo blago, ki spada pod isto tarifno številko in postavko, ali bi zaradi plačila relativnih dodatkov (na barvanje, tiskanje oziroma ponikanje itd.) plačalo drugo carino, ali bi razum carine plačala še trošarina i monopolna taksa, smatralo kot raznovrstno blago (razpis C br. 21635 od 21. sept. 1907).

V industriji Slovenije je nastal zadnje čase opasen zastoj, pojav, kakoršnega so doživeli pred meseci tudi industrije v zapadni Evropi in Ameriki. Jeklarna na Ravnah mora odpustiti okrog 200, Kranjska industrijska družba okrog 500 delavcev itd. Predsedstvo deželne vlade je sklicalo enketo, ki se bavi s tem vprašanjem, katero ogroža celotno naše narodno gospodarstvo.

Dovoljen uvoz. Gospodarsko-finančni komitet ministrov je dovolil uvoz kirurških in drugih instrumentov, škotelj in lekarnjskih lončkov iz stekla in porcelana; uvoz smokey na vencu in zmešanih smokey in pomoranc; uvoz stenjev za vseče svetilke; uvoz neprevlečenih lesenih gumbov; uvoz šolskih risalnih in pisalnih potrebščin in papirja; za uvoz iz vseh krajev ob Jadrani, zasedenih po Italijanih, so dovoljene posebne ugodnosti.

Trboveljska premogokopna družba je povzela svojo glavico od 24 na 48 milijonov. Izdanih je 120.000 novih delnic. Stari delničarji dobe 36.000 novih, in sicer za 10 starih 3 nove po 1200 K. Nominalne znaša 200 K. Subskripcija traja od 11. do 24. decembra tl.

Prepovedan uvoz vžgalic. Ker se vžgalice izdelujejo v državi v zadostni množini, je Uprava državnih monopolov prepovedala brez izjeme uvoz istih iz inozemstva. Množine vžgalic, ki so že uvožene, pa še ne ocarinjene, se lahko še ocarinijo. V naši državi je pet tovarn za vžgalice, ki morejo s svojo produkcijo kriti ves domači konzum. Te tovarne pa niso mogle konkurirati s tujimi uvoženimi produkti, ker so razni carinski in monopolni predpisi omogočali tujemu blagu uspešno konkurenco na našem trgu. Domače tovarne so morale delo omejevati in delavstvo odpustiti.

Mednarodni trgovinski posredniki. Pod tem naslovom je prišel v Beogradu izhajati v vseh treh naših jezikih pisan organ Muzeja mednarodne trgovine in industrije iz bogato gospodarsko vsebino. Od novega leta naprej bo izhajal časopis kot tednik. Stane letno 50 din. 8. št. z dne 25. tm. prinaša članke: o svetovni situaciji kmetijske proizvodnje, o vrednosti moka z ekonomsko-trgovskega pogleda v juž. Srbiji, o zadržkih za vnovčenje jajc, o izvozu drv, o evoluciji trgovine itd. ter mnogo drugega poučnega gradiva.

Revizija trgovinskih pogodb. Več držav se je obrnilo na naše trgovinsko ministrstvo s predlogom, da bi se revidirale stare in sklenile nove trgovinske pogodbe. Ministrstvo je naročilo svojim podrejenim organom, da takoj zberejo vse podatke, ki so potrebni za pogajanja. Da bi bilo zbiranje teh podatkov čim popolnejše, je trgovinsko ministrstvo obenem naprosilo za sodelovanje ministrstvo in poljedelstvo, finance ter prehrano in obnovo zemlje. Dobro bi bilo, ako bi tudi naše gospodarske korporacije zbirale material ter stavile primerne predloge za spremembo carinskih in drugih mednarodnih gospodarskih določb.

Alkohol kot nadomestilo bencina. Na Angleškem se dela zelo velika propaganda za to, da bi se bencin pri motorjih nadomestil z alkoholom. Že pred vojno so se bavili s tem vprašanjem, posebno ker je že leta 1900 Francoz M. E. Heuriod opozoril na dejstvo, da utegne biti v kratkem času produkcija surovega olja izčrpana, med-

tem ko nam je mogoče proizvajati alkohol v poljubnih množinah. V Franciji so že v začetku stoletja delali poskuse z motorji, pri katerih so uporabljali zmes alkohola in bencolina kot gorivo. Tudi v Angliji je napravil neki W. T. Pretty zmes alkohola in bencina v razmerju 5:6 in dosegel lep uspeh. Ker je pa bilo takrat bencina v izobilju, se poskusi niso več nadaljevali, kar se pa sedaj maščuje, ker je bencina malo in cena zelo visoka.

Nov gospodarski list. »Jugoslavenski Lloyd« je preosnovan v delniško družbo z glavico 1 milijon kron. Fuzijoniral se je z »Jugoslavenskim Ekonomistom« in bo od novega leta naprej izhajal dnevno ob 2. uri popoldne v mnogo povečani obliki z najnovejšimi gospodarskimi poročili.

Gospodarska situacija Rusije. Znani ruski menševik Abramovič je imel v Berlinu predavanje o gospodarski situaciji sovjetske Rusije. Produkcija znaša komaj desetino mirovne produkcije. Premogovna produkcija v donskem ozemlju je padla na 15% mirovne proizvodnje. Od 1200 velikih tovarnih obratuje danes samo 21 in še te samo za potrebe armade. Petrograjski boljševiški list »Trud« je odkrito priznal, da je rusko industrijo uničilo boljševiško gospodarstvo. Tekstilne tovarne izdelujejo samo 3,5% mirovne množine; konopelj se prideluje samo 25%. Lokomotiv je 60% popolnoma nerabnih; tudi ostali železniški material je uničen.

Češkoslovaški sladkor. Od letošnje produkcije je Češkoslovaška že prodala 7430 vagonov sladkorja v inozemstvo, a 900 vagonov je v inozemstvu zamerala za žito. V svrhu zamene pripravljenih je za Jugoslavijo, Bolgarijo, Rumunijo in Madžarsko še nadaljnjih 10.000 vagonov sladkorja. Celokupna češkoslovaška produkcija rafiniranega sladkorja znaša letos 62.000 vagonov.

Napeljava elektrike od Fale do Varaždina. »Pripravljali odbor za dobavo elektrike s sedežem v Ptuj«, je imel 11. in 12. tm. z zastopniki falske elektrarne pogajanja v Varaždinu. V dvanajstih pogajanjih so se temeljito pretresli od dveh velikih tvrdk predloženi načrti in proračuni za elektrifikacijo Dravske doline pod Mariborom do Varaždina vstevši Prekmurje in Medjimurje ter tehnični in finančni pogoji te velike v interesu našega narodnega gospodarstva ležeče akcije. Ugotovilo se je, da bo treba ustanoviti garancijski sindikat za osiguranje delniške glavice 25 mil. kron. Jamstvo bi prevzeli posamezni prizadeti okraj, mesta in ostale občine. Elektrarna Fala bi prevzela polovico svote, ptujski okraj z mestom Ptuj 2 1/2 mil. kron, ormoški okraj z občino Ormož 2 mil. kron, mestna občina Varaždin 4 1/2 mil. kron, slov. bistriški okraj z občino Slov. Bistrica 1 1/2 mil. kron. Delniška družba se ustanovi, ko vse te prizadete korporacije podajo obvezne izjave.

Za uradniške sirote v Sloveniji, ki niso deležne zadnjih povškov draginskih doklad, je posl. dr. Žerjav posredoval pri finančnem ministru Stojanoviču. Minister je jako obžaloval, da se je pozabilo na sirote, ki prejemajo takozvano miloščino in ukazal, da se mu ta naredba nemudoma predloži v revizijo.

Nova stanovanjska naredba. Pri deželni vladi se pripravlja nova stanovanjska naredba za Slovenijo, ki bi vse dosedajne stanovanjske naredbe unificirala ter izpopolnila, kakor to zahtevajo razmere časa. Ker nove naredbe ni mogoče razglasiti še pred novim letom in ker sedaj veljavna stanovanjska naredba koncem tekočega leta preneha, je deželna vlada njeno veljavnost podaljšala.

Papir za sobno-slikarske šablone. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel večjo množino finnega papirja za sobno-slikarske šablone, katerega bo razdelil med interese, ki naj prigrasijo svoje potrebščine ustmeno ali pisмено pri navedenem uradu.

Poverništvo za kmetijstvo v Ljubljani je razpisalo tri mesta kulturnih tehnikov v X. oziroma IX. činovnem razredu državnih uradnikov in službo tehničnega risarja. En tehnik in en risar sta potrebna pri krajnem komisariju za agrarske operacije v Mariboru, dva tehnika pa pri poverjeništvu za kmetijstvo. Prošnje se vlagajo do 31. januarja 1921.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo preložen. Glavni odbor Kmetijske družbe za Slovenijo je v svoji seji dne 21. decembra tl. sklenil, da se zaradi nastalih ovir prekliče družbeni občni zbor, ki je bil sklican na 29. decembra tl. in razglašen v 22. in 23. številu »Kmetovalca«. — Strah pred volitvami odbora, pri katerih bi sedajna klerikalna večina šla rakom zvižgat, je šla gospodom Janu in Verstovšku očividno zelo na mozeg. Pa — ljubi Verstovšek, enkrat bo treba tudi tu reči: adijo!

Obrtniško-industrijska razstava 1922. Na inicijativo Občeslovenskega obrtnega društva v Celju bilo je dne 20. tm. prvo posvetovanje radi prireditve obrtno-industrijske razstave leta 1922 v proslavo 30-letnice imenovane društva v celjskem Narodnem domu pod predstvom g. dr. Božiča. V pozdravnem govoru je g. Založnik kratko orisal pomen razstave, nakar je g. Hohnjec predložil načrt o obsegu razstave in približni proračun za slučaj, da se razstava priredi samo za Slovenijo. Po daljši debati, katere so se udeleževali osobito gospodje svetnik Baebler, dr. Božič, Hohnjec, Lešničar, ravnatelj Marinček, Pelikan in Založnik, se je sklenilo, razstavo prirediti le za slovensko pokrajino, ker bi sicer priprave zavzele preogromen obseg in bi stroški znašali toliko, da bi jih ne bilo mogoče zmagati. Vršili so se na to pogovori glede prostorov in so se izvolili: organizatorični, finančni in gradbeni odsek, ki imajo z delom takoj pričeti in stopiti v stik z merodajnimi krogi radi zagotavljanja primerne udeležbe in potrebnih denarnih sredstev.

RAZNE VESTI.

Zemlja se udira v Albanijo. Zemeljske razpoke so požrle že več stavb ob reki Vojusi. Več vasi je težko poškodovanih.

Lakota na Kitajskem še vedno ni ponehala. V provincah Čili, Šantung, Šanel in Honan trpi krog 30 milijonov ljudi silno lakoto. Že leto dni ni bilo dežja.

Podpisal očetovo smrtno obsodbo. »Caricinskije Vjedomosti« objavljajo podrobnosti o aretaciji polkovnika carske armade, Andruščenka, starca 72 let, katerega sin je pomočnik predsednika caricinskepreiskovalne komisije. Polkovnika Andruščenka so komunisti ujeli in obtžili, da je Wranglovo armado dobrovoljcev podpiral na ta način, da je učil vojake, kako je treba ravnati s puško in mitraljezo. Izredno sodišče ga je zaradi tega obsodilo na smrt kakor razen njega še 12 drugih carskih oficirjev. Andruščenka so ustrelili v noči 26. oktobra. Andruščenkov sin je, nepredtavši niti imena obojencev, mehanično podpisal smrtno obsodbo svojega lastnega očeta, a ko je zvedel, kaj je storil, je bilo že prepozno. Nekoliko dni po polkovnikovi smrti so objavile »Caricinskije Vjedomosti« članek pod naslovom »Pri nas ni usmiljenja«, v katerem se je poveljevalo postopanje sina-revolucionarja, ki je s smrtjo kaznoval svojega lastnega očeta kontrarevolucionarja. Čez deset dni je ravno isti časnik poročal, da je Andruščenkov sin z revolverjem ustrelil predsednika izredne preiskovalne komisije, Mojsejenka, in štiri vojake rdeče garde, ki so izvršili obsodbo nad njegovim očetom, potem pa še samega sebe.

Iz zgodovine žepnih ur. Iznajdba žepne ure je eden največjih uspehov ljudskega napredka. Malo kovine je zložene v mehanizmu, ki nam z veliko natančnostjo odmerja dneve, ure, minute in sekunde. Zanimiva je zgodovina ure, zanimiva zgodovina merjenja časa sploh. V najstarejših časih so se rabile solnčne ure, ki so temeljile na podaljševanju in krajšanju sence, povzročene od solnca. Zatem so se uporabljale peščne ure ali pa se je mesto peska rabila voda. Okrog l. 1900 so prišle ure na pero. Pred približno pet sto leti se je pojavila prva žepna ura, seveda zelo primitivna. Stroj je bil izdelan iz železa. Prve žepne ure so zaleli izdelovati krog l. 1600. V 16. in 17. stoletju so bile žepne ure čisto izdelane v obliki križa. Z izpopolnjevanjem se je pričelo tudi izdelovanje z vedno dragocenejšim materialom. V sloveči zbirki ur v Berlinu (zbirka Marfeld) je mnogo dragocenih izdelkov v zlatu in srebru z umetniškimi okrasom. Poznejši izdelki so iz dobe rokokoja.

V navedeni zbirki je tudi mnogo kuriozitet. So ure, izdelane iz lesa, iz slovnove kosti itd. Nekatere ure so opremljene s stroji, ki svirajo, če pride kazalec do gotove številke, ali imajo razne figure, ki se vsako uro premikajo. Ena taka ura ima na plošči ptico, ki udarja s krili in poje. So tudi ure v obliki prstanov, tulipana, mandoline, piramide, hruške, jabolke itd.

Strah v Vatikanu pred neprijetnimi razkritji. Za časa vojne je bil v Vatikanu kot poslanik bavorske kraljevine škof Gerlach. Ta bavorski poslanik pa ni bil samo diplomat, ampak se je na debelo bavil s špijonažo in podpiral defetistično propagando v Italiji. Rimska policija je prišla delovanju Gerlachu na sled, ali ni mu mogla do žvega, ker se je skrivati v Vatikanu, ki mu je dal varno zavetišče. Ko je Italija leta 1916. napovedala tudi Nemčiji vojno, se je škofu Gerlachu posrečilo, da je pobegnil v Švico. V tem času je rimsko vojaško sodišče vodilo preiskavo o atentatu na italijanskem dreaughtu »Leonardo Vinci«, ki se je vsled eksplozije potopil v Speziji. Tekom preiskave je sodišče dognalo, da je atentat, kjer je izgubilo svoje življenje okoli 300 ljudi, aranžiral škof Gerlach, njegov sekretar so bili prijeti in obsojeni na smrt; tudi škof Gerlach je bil in contumaciarn obsojen na smrt. Škofu Gerlachu pa se ni ljubilo več na Nemško, ampak je odleži v Švici svojo škofovsko mitro in nadalje špijoniral na račun centralnih držav. V Švici se je seznanil s soprogo nekoga nizozemskega trgovca in začel z njo razmerje. Vsled tega se je trgovce ločil od svoje žene, a škof Gerlach je odložil svoje dostojanstvo in se poročil z ločeno ženo nizozemskega trgovca. Dekler je dobival Gerlach bogate nagrade za svojo špijonažo, je novoporočeni par živel jako razkošno, po prevratu pa je usahnil bogati vir, prihranki so sedaj ponehali in da se reši skrajne bede, se je bivši poslanik in škof Gerlach odločil, da napiše svoje spomine iz dobe, ko je bil poslanik v Vatikanu in bil v najbolj priljubljenih zvezah s papežem Benediktom in vatikanskim zunanjim uradom. Ta sklep škofa Gerlach pa je jako neprijetno dirnil Vatikan, ki se mora pač bati senzacionalnih razkritij svojega diplomata, ker je takoj poslal svojega odposlanca v Švico, da se dogovori z Gerlachom, da ne izda svojih memoarov. Italijanski listi, ki poročajo o ti zadevi, konstatirajo, da bi mogli Gerlachovi spomini razjasniti mars katero temno točko o delu Vatikanu za časa vojne, ker so že takrat vsi italijanski časopisi namigavali, da je Vatikan gnezdil špijonaže v korist Avstrije in Nemčije. Ako se Vatikanu ne posreči z bogatimi nagradami pregovoriti Gerlach, tedaj bodo njegovi spomini gotovo jako senzacionalna razkritja, ki bodo do skrajnosti kompromitirala Vatikan.

Zadnja poročila.

Italijanski teror na otoku Rabu.

Cirkvenica, 26. dec. Že 12 dni ni bilo vesti z otoka Raba. Otok je blokirani. Nekaj domačinov se je vtihotapilo na otok, kjer pa so jih arditu ujeli in zaprli. Nad 60 naših je zaprtih. Italijanski teror je grozen.

Nova železničarska organizacija.

Ljubljana 26. dec. Ker je vodstvo sedajne železničarske organizacije prešlo popolnoma v roke komunistov, se je vršil danes tu ustanovni zbor nove železničarske organizacije na socialnodemokratski podlagi.

Grška v škripcih. Princ Juri pojde v Pariz.

Pariz 27. dec. Iz Aten poročajo: Zagotavlja se, da odpotuje princ Juri v sredo v Pariz z naročilom, da zagotovi medzavezniške vlade, da se bo na Grškem nadaljevala politika Venizelosa, in da se bodo dala resna jamstva za postopanje nove vlade.

Trocki hoče iz Rusije napraviti vojaški tabor.

Dunaj, 26. decembra. Iz Rige poročajo: Trockij je imel govor, v katerem je navajal, da vlada med rdečimi četami in prebivalstvom neprijazno razmerje. Potrebno bo vse možko prebivalstvo od 18. do 50. leta vojaško vzgojiti. Rusija se mora izpremeniti v veliki vojaški tabor, ki ga bo spoštoval svet,

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle
pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro
in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Peslovne zveze z vsemi večji-
mi kraji v tu- in inozemstvu.

Edina slovenska specijalna
trgovina z barvami in laki.
Agentura in komi-
sijsko podjetje.

Iv. Ferlež Celje

447 156-93

Narodni dom

Trgovina z lesom in drvni
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

Rezervni zaklad 80.000 K.

"LASTNI DOM"

401 156-94

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po
štiri in pol od sto (4 1/2 %)

Denarni promet 60.000.000 K.

Novoletna darila

se dobe pri

= Janko Boyha, =
= Celje, Kralja Petra cesta. =

Oglejte si izložbo. =39= Oglejte si izložbo.

Aranžer

za izložbe modne ali manufakturne
stroke in objednem dober prodajalec
se takoj sprejme pri tvrdki R. Stemecki
v Celju. 1640 2-1

Srečno

Novo leto!

želi vsem cenjenim
odjemalcem ter se
priporoča za nadaljno
naklonjenost

Alojz Drotanik

»pri solncu«

Celje Glavni trg

Na prodaj

so 3 nove bosanske preproge (tepihi)
2x3 mt. po zelo ugodni ceni. Ogleda
se jih v Prešernovi ulici št. 12. prej
slaščičarna Killian. 1637 2-1

Za gostilničarje in vinske trgovce se
priporočajo stara, močna črna in bela

dalmatinska
VINA

katera so vsled svoje visoke gradacije
in dobrega okusa tudi najprikladnejša
za zboljšanje slabijih vrst vina. 39

Ivan Matković,
zaloga dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
Samo na debelo.

Izdaja

prima sremskih
prašičev

v torek 28. dec. in v
sredo 29. dec. dop. v
mestni klavnici.
Gospod. urad
v Celju.

Stavbeno in galan-
terjsko kleparstvo
Ant. Jošta nasl.

Franjo Dolžan

Celje

26 Kralja Petra cesta 8
nasproti »Belega vola« 93
Prevzema vsa v stroko spadajoča
dela. Izvrtitev točna in solidna.

Iščem mesta

za čevljarkega učenca k dobri hiši če
mogoče s hrano ali brez hrane. Na
zahtevo se lahko predstavim vsaki čas.
Naslov v upravnistvu. 1728 2-2

Stanovanje s hrano

za malega dijaka se išče pri meščan-
ski obitelji. Naslov reflektanta pove
upravnistvo »Nove Dobe«. 1635 1

Pohištvo
se prodaja

iz trdega in
mehkega lesa.
Baumgartner,
Teharje.

1633 3-1

Srečno in veselo
ново leto

želi vsem odjemalcem
Adolf Urbančič,

mesar 1632 1

Gaberje pri Celju.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Ravnokar došla

velika množina svilnatega barvanega in krep papirja in rutk.
Pisarni papir v mapah in kasetah, kopirne knjige, stročnice, gobe za tablice
1547 14-13 in vse druge pisarniške potrebščine.

Za novo leto darila beletrističnih knjig
v vseh jezikih v elegantnih vezih.

Goričar & Leskovšek, Celje.

Edina slovenska

trgovina z galante-
rijskim, modnim in
norinb. blagom ter
kranjskimi izdelki

je v Celju na Kralja **Fran Kramar**
Petra cesti 318 50-47

Slovensko občinstvo naj blagovoli pri nakupovanju to vpoštevati.

Rudolf Pevec,

1582

trgovec v Mozirju

26-5

je otvoril svojo podružnico v Beški (Srem) v bližini Beograda
in Novem Sadu ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše
postreči celi Sloveniji s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, moko, vsa-
kovrstno slanino, mastjo, svinjama, vinom (karlovska in banatsko) vse
najceneje po dnevni ceni. Naročila se naj pošiljajo direktno na tvrdko:
Rudolf Pevec, v Beški (Srem). Naslov: Pevec, Beška (Srem).
Nakupoval bodem direktno od kmetov, ter bodem mogel z vsako drugo
tvrdko konkurirati. Obenem bodem tamkaj prodajal deske, les in droge.
Slovincem se bodo dajale brezplačno eventualne informacije.
Za mnogobrojna naročila se priporoča

RUDOLF PEVEC,

prvi slovenski trgovec v Sremu.

Srečno in veselo

Novo leto!

želi vsem odjemalcem
soda - vode in pokalic

Ivan Naraks,

sodavičar, Ložnica pri Žalcu.

Pohištvo!

Izdelujem vse vrste pohištvo za spalne,
jedilne, gosposke sobe in salone, ku-
hinje ter predsobe najsolidnejše in v
vsakem slogu. Imam v zalogi vsako-
vrsten les, kakor javorjev, jesenov,
črešnjev, brezov, hrastov, orehov, ma-
hagoni, polisandler, rožni in tičar. Ele-
gantne spalne sobe imam vedno izgo-
tovljene v zalogi. Prevzamem vsa na-
ročila ter ista izgotovim najhitreje in
v popolno zadovoljnost naročnikov.
Načrti na razpolago. Cene 50% nižje,
kakor v mestih. Za obilna naročila se
najtopleje priporoča

Franjo Wagner, mizar
Sv. Jurij ob Taboru
pri Celju. 1580 10-8

SALAME

prve vrste
sveže blago

in jako okusne.

dobiva se povsod

Prva hrvatska tvornica salam,
suhega mesa in masti

M. Gavrilović sinovi
d. d. Petrinja.

RIBJE OLE

pristno norveško
najboljše sredstvo proti slabokrv-
nosti se dobi v drogeriji 14-12
SANITAS, Celje.